

Klima- og miljødepartementet

HØRING - LOV OM BEVARING OG BÆREKRAFTIG BRUK AV MARINT NATURMANGFOLD I OMRÅDER UTENFOR NASJONAL JURISDIKSJON

Klima- og miljødepartementet har 01. november 2024 sendt på høring forslag til ny lov om bevaring og bærekraftig bruk av marint naturmangfold i områder utenfor nasjonal jurisdiksjon og forslag til mindre endringer i plan- og bygningsloven (lov 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling) og forskrift om konsekvensutredninger (forskrift 21. juni 2017 nr. 854 om konsekvensutredninger). Naturvernforbundet takker for muligheten til å komme med innspill i denne saken.

Naturvernforbundet er positiv til at det settes ned en ny lov med mål om å sikre god implementering av prinsippene i den nye havmiljøavtalen, heretter kalt Avtalen (Agreement under the United Nations Convention on the Law of the Sea on the conservation and sustainable use of marine biological diversity of areas beyond national jurisdiction (BBNJ)). Vi håper dette virkemiddelet vil brukes aktivt fremover for å vedta marine verneområder i områder utenfor nasjonal jurisdiksjon og at Norge bidrar til å nå det globale målet om 30 prosent vern av havet innen 2030. Norge bør allerede nå begynne arbeidet med å identifisere områder som grenser til norske havområder og som egner seg for marint vern. Arktis er delområdet under OSPAR med lavest verneprosent, samtidig som disse havområdene trues av både klimaendringer og økende næringsvirksomhet, blant annet i form av skipstrafikk, fiske og planene om gruvedrift på havbunnen.

Vi forventer at innsynsretten og høringsretten som Norge vil praktisere i tråd med konvensjonen, jf. Avtalens artikkel 32 nummer 1, ikke blir satt noe svakere enn det vi kjenner fra norsk forvaltningslov, offentlighetslov, miljøinformasjonslov, plan - og bygningslov osv., samt at norsk praksis om nødvendig blir styrket i tråd med konvensjonen.

Under følger konkrete kommentarer til deler av innholdet i det nye lovforslaget.

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

Til § 1-1 Formål mener vi at følgende prinsipper, som er nevnt i Artikkel 7 i Avtalen, bør inkluderes i paragrafen: *forurensar betaler, føre-var-prinsippet, økosystemtilnærming, bruk av den best tilgjengelige forskning og vitenskapelig informasjon, fordeling av fordeler og prinsippet om menneskehetens fellesarv*. Videre bør også § 1-1 inneholde en henvisning til Avtalens hjemmel til å på global basis vedta marine verneområder i områder utenfor nasjonal jurisdiksjon.

Til §1-4 Definisjoner merker vi oss at lovutkastet bruker «samlete virkninger» som oversettelse av «Cumulative effects». Vi mener det er bedre å bruke samme formulering som i naturmangfoldloven; «samlet belastning» (nml § 10).

Kapittel 2. Marine genetiske ressurser

Til § 2-1 Virkeområde mener vi at begrensningen til aktiviteter fra «norske» fartøy er for snever. Vi frykter at det kan bli en utvanning av ansvar og kontroll ved at aktivitet skjer fra flaggstater eller liknende. Derfor bør Norge ha ansvar også knyttet til aktørene og i fall det er norsk finansiering involvert.

Kapittel 3. Tiltak som områdebaserte forvaltningsverktøy, herunder marine verneområder

Til § 3-1 Virkeområde mener vi at begrensningen til aktiviteter fra «norske» fartøy er for snever. Vi frykter at det kan bli en utvanning av ansvar og kontroll ved at aktivitet skjer fra flaggstater eller liknende. Derfor bør Norge ha ansvar også knyttet til aktørene og i fall det er norsk finansiering involvert.

Kapittel 4. Konsekvensutredninger

Til Kapittel 4. Konsekvensutredninger mener vi at konsekvensutredninger bør utføres av uavhengig aktør, og Miljødirektoratet bør være ansvarlig myndighet. I tillegg savner vi punkt om praktisk involvering, varsel, samtykke og konsultasjoner med berørte parter, etter Avtalens krav knyttet til urfolk, utviklingsland og særlig når prosessen berører små utviklingsøystater.

Til § 4-9 Sluttbehandling lurer vi på om Avtalens formulering om konsekvensutredninger, «take full account», i sterk nok grad er reflektert i formuleringen brukt i lovutkastet: «tilbørlig hensyn».

Kapittel 5. Håndheving og sanksjoner

Til § 5-3 Straff mener vi at brudd på konsesjon som gir rett til aktivitet er bra beskrevet i denne paragrafen, men vi ser ikke at det noen plass nevnes i hvilken grad konsesjonstillatelsen kan oppheves ved alvorlige brudd ved forsettlig eller uaktsom overtredelse av betingelsene.

Med vennlig hilsen
Naturvernforbundet

Truls Gulowsen
Leder